

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/74/2023
Identifikačné číslo spisu: 1316219006
Dátum vydania rozhodnutia: 29.02.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Halušková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1316219006.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Haluškovej a členov senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Aleny Adamcovej v spore žalobkyne T. B. W., narodenej XX. Y. XXXX, O., U. XXXX/X, zastúpenej advokátskou kanceláriou BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., Bratislava, Laurinská 4, IČO: 36 833 533, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo vnútra SR, Bratislava, Pribinova 2, IČO: 00 151 866, o náhradu škody 23 000 eur s príslušenstvom spôsobenej nesprávnym úradným postupom, vedenom na bývalom Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 45C/260/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. októbra 2021 sp. zn. 6Co/146/2019 takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej voči žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1.1. (Od 01. júna 2023) bývalý Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 05. apríla 2018 sp. zn. 45C/260/2016 aplikujúc čl. 46 ods. 3, 4 Ústavy SR, § 1 písm. a), c), § 3 ods. 1 písm. d), § 3 ods. 2, § 4 ods. 1 písm. b), § 9 ods. 1, 3 - 4, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17, § 18 ods. 1 - 3, § 19 ods. 1, 2, 4 zák. č. 514/2003 Z. z. a § 420 ods. 1, § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka zamietol žalobu, ktorou si žalobkyňa uplatnila náhradu škody 23 000 eur s príslušenstvom a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania.

1.2. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobkyňa preukázala nesprávny úradný postup vyšetrovateľa OR PZ v Senci, odporujúci § 21 ods. 9 zák. č. 171/93 Z. z., ktorý dňa 09. októbra 2013 uznesením sp. zn. ČVS: ORP-377/OEK-SC-2013 vydaným podľa § 97 ods. 1 Trestného poriadku osobné motorové vozidlo Volkswagen Sharan, EČ: O., VIN A. (pôvodné VIN: A.), zaistené 15. apríla 2013 žalobkyni, vrátil spoločnosti HDI VERSICHERUNG AG, Edelsinnstrasse 7-11, 1120 Wien, splnomocnenému zástupcovi spoločnosti NIWELT Anna, Partyzanow 10, PL 38200 Jaslo ako vec, ktorá pre ďalšie konanie nebola potrebná a neprichádzalo do úvahy jej prepadnutie alebo zhabanie a neboli pochybnosti o práve menovaného na túto vec. Okresná prokuratúra Bratislava III uznesením č. k. 4Pv 696/13-8 z 11. novembra 2013 na základe sťažnosti žalobkyne zrušila uvedené uznesenie a vyšetrovateľovi PZ OR PZ

Senec uložila, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Výšetrovateľ OR PZ v Senci následne 05. marca 2014 spoločnosť HDI VERSICHERUNG AG, Edelsinnstrasse 7-11, 1120 Wien vyzval na vydanie motorového vozidla, ktoré jej bolo vrátené dňa 09. októbra 2013, no k vydaniu nedošlo (motorové vozidlo bolo predané tretej osobe).

1.3. Okresný súd ozrejmil, že pre vznik zodpovednosti štátu za škodu vzniknutú nesprávnym úradným postupom musia byť kumulatívne splnené tri podmienky, a to existencia nesprávneho úradného postupu, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Žalobkyňa preukázala, že na základe kúpno-predajnej zmluvy uzatvorenej s T. V. ako predávajúcim dňa 01. júla 2011 nadobudla ako kupujúca do vlastníctva osobné motorové vozidlo VW SHARAN, číslo karosérie A., šedá metalíza tmavá, rok výroby 2010, ŠPZ: X., za kúpnu cenu 17 000 eur, zaplatenú v hotovosti pri odovzdaní veci. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Topoľčanoch, Odbor kriminálnej polície dňa 15. apríla 2013 odobralo žalobkyni predmetné motorové vozidlo a vydalo jej potvrdenie o zaistení veci podľa § 21 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, pretože vzniklo podozrenie, že súvisí so spáchaním trestného činu alebo priestupku a jeho zaistenie bolo potrebné na zistenie skutkového stavu alebo na rozhodnutie orgánu činného v trestnom konaní, alebo na rozhodnutie orgánu v konaní o priestupku. Z odborného stanoviska Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru, odboru kriminalistickej identifikácie Bratislava vyplynulo, že metalografickým skúmaním bolo zistené, že na osobnom motorovom vozidle zn. Volkswagen Sharan bolo vyrazené číslo A.A., ale po odstránení vrstvy krycieho laku a tmelu z povrchu čísla boli na tomto mieste zistené neupotrebitelné mechanoskopické stopy po brúsení, ktorým bolo pôvodné VIN A. odstránené. Uvedené vozidlo bolo v Schengenskom pátraní ako odcudzené dňa 16. septembra 2010 v Rakúsku a malo EČ: P., pričom na ňom bolo až následne pozmenené VIN; vozidlu bolo pridelené dňa 04. marca 2011 EČV: X.; vlastníkom odcudzeného vozidla bola spoločnosť HDI VERSICHERUNG AG, Edelsinnstrasse 7-11, 1120 Wien. V prejednávanej veci vznikli teda pochybnosti, či zaistená vec - predmetné osobné motorové vozidlo - patrí žalobkyni. Súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobkyňa nadobudla motorové vozidlo v rozpore s právnym poriadkom. Ak nevlastník veci previedol ako predávajúci vlastnícke právo na kupujúceho, ide o absolútne neplatný právny úkon, nakoľko nikto nemôže na iného previesť viac práv než má sám. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s argumentáciou žalobkyne, že vlastnícke právo k osobnému motorovému vozidlu nadobudla podľa § 446 Obchodného zákonníka predstavujúceho výnimku zo zásady „nemo plus iuris“. Za podstatné označil, či predávajúci a kupujúci sú podnikateľmi a či sa záväzkový vzťah z kúpnej zmluvy uzavretej podľa ustanovení Obchodného zákonníka týka podnikateľov pri ich podnikateľskej činnosti. Účastníci kúpnej zmluvy z 01. júla 2011, na základe ktorej došlo k prevodu osobného motorového vozidla, boli fyzické osoby. Kúpno-predajnou zmluvou uzavretou medzi fyzickými osobami podľa § 446 Obchodného zákonníka (ďalej aj „Obch. zák.“) došlo k obchádzaniu zákona, preto okresný súd označenú zmluvu vyhodnotil ako absolútne neplatný právny úkon.

1.4. V danom prípade ide o bezdôvodné obohatenie z neplatného právneho úkonu, nakoľko predávajúci získal majetkový prospech na úkor kupujúcej (žalobkyne), ktorej bolo zaistené motorové vozidlo a zaplatila predávajúcemu kúpnu cenu 17 000 eur. Súd prvej inštancie uviedol, že podľa ustálenej judikatúry všeobecných súdov môže byť nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom rozhodnutím orgánu uplatnený v občianskom súdom konaní až vtedy, ak žalobca nemohol dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z titulu bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto tento prospech získal a je povinný ho vydať. Pokiaľ má pohľadávku na vydanie bezdôvodného obohatenia, škoda mu ešte nevznikla. Nárok na náhradu škody od štátu by mohla žalobkyňa úspešne uplatniť iba keby preukázala, že sa bezúspešne domáhala vydania bezdôvodného obohatenia. Existencia pohľadávky na vydanie bezdôvodného obohatenia vylučuje vznik škody ako majetkovej ujmy, a tým aj právnú úpravu zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

1.5. Súd prvej inštancie dospel aj k záveru o neexistencii príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom tvrdenej škody. Uviedol, že majetok žalobkyne sa nezmenšil v dôsledku nesprávneho úradného postupu orgánu polície, ale z dôvodu krádeže motorového vozidla neznámym páchatelom, ktoré bolo následne kúpno-predajnou zmluvou predané žalobkyni.

1.6. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Skonštatoval, že žalovaná mala v konaní plný úspech, avšak v konaní jej žiadne trovy nevznikli, preto jej nárok na ich náhradu nepriznal.

2. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (ďalej iba „odvolací súd“) rozsudkom z 27. októbra 2021 sp. zn. 6Co/146/2019 vecne správny rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej voči žalobkyni nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Vychádzajúc z odvolacej argumentácie žalobkyne uviedol, že žalobkyňa nadobudla na základe kúpnej zmluvy 01. júla 2011 motorové vozidlo, ktoré bolo 16. septembra 2010 odcudzené pôvodnému vlastníkovi na území Rakúskej republiky. Poskytnutím poistného plnenia poistenému (vlastníkovi vozidla) prešlo vlastnícke právo k vozidlu na poisťovňu HDI VERSICHERUNG A.G., ktorá si po jeho zaistení uplatnila svoje vlastnícke právo (voči) príslušnému policajnému orgánu v SR. Odvolací súd súhlasil so žalobkyňou, že jej nemožno uprieť dobrú vieru pri uzatváraní kúpnopredajnej zmluvy s predávajúcim. Žalobkyňa však nemôže s úspechom tvrdiť, že jej vlastnícke právo je silnejšie než vlastnícke právo HDI VERSICHERUNG A.G. (resp. jej právneho predchodcu) len z dôvodu, že kúpnu zmluvu uzatvorila ako fyzická osoba s predávajúcim (rovnako fyzickou osobou) podľa ustanovení Obchodného zákonníka (§ 409 a nasl.) a za použitia § 446 Obch. zák. sa stala vlastníčkou vozidla aj za predpokladu, že vozidlo nadobudla od nevlastníka (prelomenie zásady „nemo plus iuris“). Odvolací súd uviedol, že v súvislosti s touto kúpnou zmluvou je namieste otázka jej platnosti z hľadiska jej podstatných náležitostí - určenia predmetu kúpy (§ 409 Obch. zák.), ak jej predmetom bola hnutelná vec, ktorá z pohľadu jej určenia neexistovala. Doplnil, že v skutočnosti nebolo predmetom prevodu motorové vozidlo Volkswagen SHARAN, VIN: A. (vozidlo s takým označením v skutočnosti neexistovalo, na území SR bolo len zlegalizované v rozpore s právnym poriadkom), ale motorové vozidlo Volkswagen SHARAN, VIN: A. Odvolací súd uzavrel, že nesprávny úradný postup žalovanej (vyšetrovateľa PZ SR) nemohol mať priamu príčinnú súvislosť so vzniknutou škodou o to viac, ak žalobkyňa v (zatiaľ právoplatne neskončenom) konaní o určenie vlastníckeho práva k vozidlu nebude úspešná - vozidlo by jej nemohlo byť z policajnej úschovy vydané. Súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, keď žalobu zamietol predovšetkým pre nespĺnenie zákonných predpokladov náhrady škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z.. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a procesne úspešnej žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal, lebo jej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa tvrdiac existenciu vady zmätočnosti [§ 420 písm. f) CSP] a vady nesprávneho právneho posúdenia otázky existencie veci tvoriacej predmet kúpnej zmluvy [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP]. Žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) vytýkala odvolaciemu súdu nedostatočné odôvodnenie, svojvoľnosť a prekvapivosť jeho rozhodnutia, vady v procese dokazovania a spochybnila jeho záver o tom, že prevádzané motorové vozidlo nebolo v čase kúpy vecou v právnom slova zmysle.

4. Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej tiež „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

6. Dovolateľka odvodzovala prípustnosť dovolania od ustanovenia § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie a na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so

zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

8. Z obsahu dovolania (§ 124 CSP) vyplýva, že dovolateľka vo vzťahu k § 420 písm. f) CSP namietla nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu a jeho arbitrárnosť a prekvapivosť.

9. K námietkam žalobkyne týkajúcim sa nedostatočného odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu treba uviesť, že k naplneniu práva strany sporu na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia dochádza tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné ani prijaté v zrejmom omyle. Povinnosťou súdu je presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť (§ 220 CSP a § 393 CSP, I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať aj na jeho celkovú presvedčivosť, teda prijateľnosť, racionálnosť a presvedčivosť jeho skutkových aj právnych záverov pre širšiu právnickú aj laickú verejnosť. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov - od 01. júla 2016 strán sporu (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko, Hiro Balani c. Španielsko, Georgiadis c. Grécko, Higgins c. Francúzsko). Z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 245/2022 z 20. septembra 2022 vyplýva, že „arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov sú najčastejšie dané rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. II. ÚS 336/2019).“

10. K porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola strane odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

11.1. Dovolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie aj rozsudok odvolacieho súdu spĺňajú vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 220 ods. 2 CSP a § 393 CSP, preto ich nemožno považovať za neodôvodnené či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Potrebné je zdôrazniť, že prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09) a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie stačí, keď v odôvodnení rozsudku poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe po obsahovej stránke zahŕňa aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Platí, že súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

11.2. Dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie rozsudkov okresného aj odvolacieho súdu v

posudzovanom spore zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnení rozsudkov vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, argumentácia súdov je koherentná a rozhodnutia konzistentné, logické a presvedčivé; zvolené premisy aj závery, ku ktorým na ich základe súdy dospeli, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Žalobkyňa v dovolaní neuvádza relevantné skutočnosti, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené v konaní pred súdmi nižších inštancií.

12.1. Dovolateľka v konkrétnostiach vytýkala, že odvolací súd sa nevyjadril jasne k odvolacím dôvodom a dospel k prekvapivej úvahe, že predmetom kúpy bola neexistujúca vec. Dovolateľka odkazuje na § 382 CSP, v zmysle ktorého ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd zistil, že odvolací súd v súvislosti s nadobudnutím vlastníckeho práva k (odcudzenému) motorovému vozidlu poukázal na skutočnosť, že predmetom kúpy nebolo osobné motorové vozidlo s VIN číslom A., ktoré v skutočnosti neexistovalo a na území SR bolo zlegalizované v rozpore s právnym poriadkom, ale predmetom kúpy bolo motorové vozidlo zn. Volkswagen SHARAN s VIN A.. Odvolací súd tak urobil na doplnenie úvah spojených s dobromyseľnosťou žalobkyne v čase (zamýšľaného) nadobudnutia vlastníctva k tomuto automobilu a v spojení s prebiehajúcim konaním o určenie vlastníckeho práva k predmetu kúpy. V citovanom ustanovení § 382 CSP je potrebné zdôrazniť slová je pre rozhodnutie veci rozhodujúce a uviesť, že tento záver pre rozhodnutie odvolacieho súdu (ktorý sa v celom rozsahu stotožnil s /viacerými/ dôvodmi zamietnutia žaloby súdom prvej inštancie) rozhodujúci nebol.

12.2. Žalobkyňa za svojvoľné a vymyslené označila závery odvolacieho súdu o predpovedaní budúcich výsledkov konania, ktoré označila za „neexistujúce“. Dovolateľka parafrázovala (uvedením do úvodzoviek) bod 19. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu slovami „nesprávny právny postup nemá príčinnú súvislosť so vznikom škody, pretože žalobkyňa v konaní nebude úspešná“ a doplnila svoju úvahu „rozumej v konaní, ktoré polícia ani neiniciovala“. Dovolací súd zistil, že v bode 19. odvolací súd explicitne uviedol „nesprávny úradný postup nemohol mať priamu príčinnú súvislosť so vzniknutou škodou, o to viac, že ak žalobkyňa v konaní o určenie vlastníckeho práva k vozidlu nebude úspešná“, pričom z kontextu súdneho spisu, najmä z 10. bodu odôvodnenia rozsudku okresného súdu a z poslednej vety bodu 18. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu explicitne vyplýva, že žalobkyňa podala žalobu o určenie vlastníckeho práva k motorovému vozidlu voči žalovaným T.Á. V. a NIWEL Tanna a vec je v štádiu odvolacieho konania vedeného na odvolacom súde pod sp. zn. 4Cob/44/2020. Dovolateľka potom nepravdivo a skreslene uvádza, že odvolací súd vychádzal zo svojvoľného, dokonca vymysleného záveru.

12.3. Ak dovolateľka tvrdí, že sa odvolací súd nevysporiadal s jej argumentáciou týkajúcou sa subsumovania kúpnej zmluvy pod ustanovenia Obchodného zákonníka a s jej nevedomosťou o tom, že vozidlo pochádza z trestnej činnosti, dovolací súd upriamuje pozornosť na 17. a 18. bod odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu. Odvolací súd uviedol, že vlastnícke právo k vozidlu odcudzenému na území Rakúska pôvodnému vlastníkovi prešlo po vyplatení poisťného plnenia na poisťovňu. Doplnil tiež, že dovolateľke nemožno uprieť dobrú vôľu, ale nemôže s úspechom tvrdiť, že jej vlastnícke právo je silnejšie ako vlastníctvo poisťovne resp. jej právneho predchodcu len z dôvodu, že kúpnu zmluvu ako fyzická osoba uzatvorila s inou fyzickou osobou podľa Obchodného zákonníka. Odvolací súd teda k uvedenej problematike zaujal stanovisko v odôvodnení rozsudku; jeho správnosť dovolateľka v dovolacom konaní nespochybnila.

13.1. K namietaným vadám dokazovania dovolací súd najprv považuje za potrebné zdôrazniť, že podľa jeho konštantnej judikatúry nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky

posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Na druhej strane Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (III. ÚS 332/09).

13.2. Dovolateľka vytýkala odvolaciemu súdu, že ak chcel „postupovať jednostranne a v prospech žalovaného, mal takéto konanie suplovať a dôkazy na preukázanie vlastníckeho práva riadne vykonať, umožniť sa žalobkyni sa k nim aj vyjadrovať a realizovať jej procesné práva“; dovolateľka mala podľa obsahu dovolania (jeho 14. bod) na myslí konanie podľa § 21 ods. 9 zák. č. 171/1993 Z. z.. Dovolací súd pripomína, že uvedené ustanovenie zákona rieši povinnosť útvaru policajného zboru uložiť zaistenú vec do úschovy v prípade, ak si na ňu uplatní právo iná osoba a v oznámení písomne odporučiť osobu, ktorej vec bola zaistená aj osobe, ktorá si na zaistenú vec uplatnila právo, uplatniť si vlastnícke právo na zaistenú vec na príslušnom súde v lehote 60 dní odo dňa doručenia (tohto) písomného oznámenia. Inak povedané, toto ustanovenie neupravuje konanie o určenie vlastníckeho práva. Ako už bolo povedané vyššie, dovolateľka sa domáhala určenia vlastníckeho práva v samostatnom konaní.

13.3. Ani námietke dovolateľky, že nemohla v žiadnom konaní spochybňovať a znaleckým dokazovaním preukazovať nepravdivosť „metalografického skúmania KEU PPZ Bratislava č. p. PPZ-KEU-BA-EXP-2013/6009“ (zrejme má na mysli odborné stanovisko Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru, odboru kriminalistickej identifikácie Bratislava) nie je možné priznať relevanciu, ktorej následkom by bolo jej porušenie práva na spravodlivý proces. Dovolateľka totiž mala počas celého občianskoprávneho konania možnosť spochybníť uvedený odborný záver (či už z hľadiska jeho pravosti, alebo z hľadiska jeho pravdivosti) aj možnosť navrhnúť vykonanie znaleckého dokazovania na preukázanie pravdivosti jej prípadných (spochybňujúcich) tvrdení, čo podľa obsahu spisu neurobila (tvrdenie o zachovaní tohto procesného postupu nepredniesla ani v dovolacom konaní).

14. Dovolací súd na základe dôvodov uvedených dovolateľkou (ktorými je striktne v zmysle § 440 CSP viazaný) dospel k záveru, že je daná prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, ale dovolanie nie je dôvodné a k naplneniu dovolacieho dôvodu spočívajúceho v existencii vady zmätočnosti, ktorá by bola porušením práva žalobkyne na spravodlivý proces nedošlo.

15. Pretože konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľkou namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP, dovolací súd pristúpil k posúdeniu dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

16. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

17. Aj v prípade dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP musí ísť o otázku právnu, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, by dovolateľ mal a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť potrebu, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil a c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

18.1. Dovolateľka, vychádzajúc z obsahu dovolania za právnu otázku, na vyriešení ktorej odvolací súd založil rozhodnutie napadnuté dovolaním, vymedzila otázku, či je neexistujúcou vecou v právnom zmysle slova osobné motorové vozidlo opatrené v čase kúpy výrobným číslom, pri ktorom vznikne podozrenie o pozmenení výrobného čísla v čase pred jeho kúpou. Vychádzala zo záveru odvolacieho súdu, že predmetom predaja a kúpy bola hnutelná vec - osobné motorové vozidlo - z pohľadu jeho určenia neexistujúce, pretože osobné motorové vozidlo s výrobným (VIN) číslom, ktorým bolo v čase kúpy označené, neexistovalo.

18.2. Dovolací súd upriamuje pozornosť na to, že súd prvej inštancie žalobu zamietol z viacerých dôvodov, ktoré možno zhrnúť nasledovne: 1./ žalobkyňa nemohla nadobudnúť vlastníctvo k predmetu kúpy od nevlastníka (kúpno-predajnou zmluvou z 01. júla 2011 medzi stranami zmluvy ako fyzickými osobami podľa § 446 Obchodného zákonníka došlo k obchádzaniu zákona, preto okresný súd vyhodnotil tento právny úkon za absolútne neplatný), 2./ žalobkyni vzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniknutého plnením z neplatného právneho úkonu, preto nemôže byť daná zodpovednosť štátu za škodu podľa zák. č. 514/2003 Z. z. (nárok na náhradu škody od štátu by mohla žalobkyňa úspešne uplatniť iba ak by preukázala, že sa bezúspešne domáhala vydania bezdôvodného obohatenia) a 3./ pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou, ktorá mala dovolateľke vzniknúť (jej majetok sa nezmenšil v dôsledku nesprávneho úradného postupu orgánu polície, ale z dôvodu odcudzenia a následného predaja osobného motorového vozidla). K týmto dôvodom odvolací súd doplnil názor o neexistencii predmetu kúpnej zmluvy z pohľadu jej určenia (v dôsledku označenia pozmeneným VIN číslom, pozn. dovolacieho súdu).

18.3. Na základe uvedeného možno konštatovať, že dovolateľkou predostretá dovolacia otázka nebola pre rozhodnutie sporu rozhodujúca. Zodpovedanie tejto otázky dovolacím súdom by nevedlo k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia, nakoľko odvolací súd (a ani súd prvej inštancie) na nej nezaložil svoje rozhodnutie. Cieľom konania pred dovolacím súdom je poskytnúť dotknutej strane reálnu ochranu jej práva, nie riešiť teoretické alebo akademické otázky. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska § 421 ods. 1 CSP.

19. Dovolací súd uzatvára, že na základe dôvodov uvedených dovolateľkou dospel k záveru, že nie je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, čo by zakladalo odmietnutie dovolania. Vzhľadom na súčasne uplatnený dovolací dôvod spočívajúci v tvrdení existencii vady zmätočnosti, ktorá by bola porušením práva dovolateľky na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP], naplnenie ktorého dovolací súd nezistil, však dovolací súd dovolanie ako celok podľa § 448 CSP zamietol

20. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej dovolací súd nepriznal náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni po zistení, že žalovanej v dovolacom konaní trovy nevznikli (§ 255 ods. 1 CSP).

21. Tento rozsudok prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.